

ผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น เด็ก เล็ก

โดยการประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย

นางระพีพรรณ ยินดีสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-630-6

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017859

119344426

RESULTS OF MATHEMATICS SKILL PRACTICE FOR PRESCHOOL CHILDREN
BY APPLYING THAI FOLKPLAYS

Mrs. Rapeepat Yindeesuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkon University

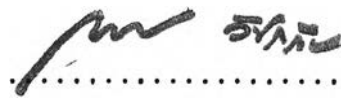
1991

ISBN 974-578-630-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก โดยการ
ประยุกต์ใช้การเล่นพื้นบ้านไทย
โดย นางระพีพรรณ ยินดีสุข
ภาควิชา ประถมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี ศิริโชติ

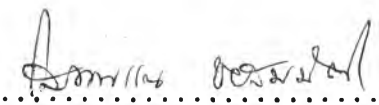
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราชย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณี ศิริโชติ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โสภภาพรรณ ชยสมบัติ)

พิมพ์ต้นฉบับขยบพลัดยอวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมยอนแถมเดี่ยว

ระพีพัฒน์ ยินดีสุข : ผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น เด็กเล็ก โดยการประยุกต์
ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย (RESULTS OF MATHEMATICS SKILL PRACTICE FOR
PRESCHOOL CHILDREN BY APPLYING THAI FOLKPLAYS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.วรรณี ศิริโชติ
335 หน้า, ISBN 974-578-630-6

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น เด็กเล็ก
โดยการประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย ผู้วิจัยได้นำการละ เล่นพื้นบ้านไทย สำหรับเด็กรวม 175 ชนิด
คัดเลือกชนิดที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้น เด็กเล็กได้ 157 ชนิด นำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับทักษะ
คณิตศาสตร์ แล้วเลือกมาประยุกต์ใช้ในแผนการฝึกรวม 18 ชนิด โดยสร้างเครื่องมือวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

1. ชุดการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ 3 ชุด คือ ชุดการสังเกต การเปรียบเทียบ และการนับ
แต่ละชุดมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.00/82.50 88.83/88.25 และ 91.50/86.25
2. แบบทดสอบวัดทักษะคณิตศาสตร์ 3 ฉบับ แต่ละฉบับมีค่าระดับความยากเท่ากับ .23-.80,
.30-.80 และ .26 - .80 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .20-.90, .26-.73 และ .20-.66 สัมประสิทธิ์
แห่งความเที่ยงเท่ากับ .77, .79 และ .70 ตามลำดับ

ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้น เด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โรงเรียนวัดมโนรม
อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า ทักษะทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังได้รับการฝึกโดยใช้การละ เล่นพื้นบ้าน
ไทย สูงกว่าก่อนได้รับการฝึกที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

RAPEEPAT YINDEESUK : RESULTS OF MATHEMATIC SKILL PRACTICE FOR
PRESCHOOL CHILDREN BY APPLYING THAI FOLKPLAY. THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. WANNEE SIRICHOTE. 335 pp. ISBN 974-578-630-6

The purpose of this research was to study the efficiency of preschool children's mathematical skills by applying Thai folk play. The researcher selected 157 from 175 plays that were suitable for those skills. The analysis of relevant mathematical skills constructed 18 training sets. The instruments in this research were as follow.

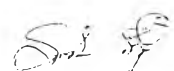
1. Three training sets of mathematical skill : observing skill comparing skill and counting skill. The training set had the efficiency rating of 89.00/82.50, 88.83/88.25 and 91.50/86.25

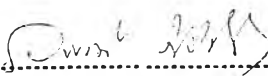
2. Three tests for mathematical skills, which had difficulty indices of .23-.80, .30-.80 and .26-.80 discrimination indices of .20-.90, .26-.73 and .20-.66 and a reliability coefficient indices of .77, .79 and .70

The population was 30 preschool children studying in second term of 1990 academic year of Wat Manorum school in Amphoe Si Racha of Changwat Chon buri

The research finding revealed the mathematical skill of preschool children after the training with Thai folk play, were significant higher at the .01 level than those before training which corresponded the hypothesis.

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้ได้สำเร็จล่วงไปด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตากรุณาจากบุคคลหลายท่าน นับตั้งแต่ ศาสตราจารย์ อ่ำไพ สุจริตกุล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรณิ ศิริโชติ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้กรุณาเอาใจใส่ตรวจ แก้ไข ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตลอดจนช่วยเหลือและให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยด้วยความเมตตาธรรมอย่างสูงสุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพและซาบซึ้งอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลา ตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้อำนวยการ อาจารย์ประจำชั้น เด็กเล็กโรงเรียนวัดมโนรม อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ประจำชั้น เด็กเล็กโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม โรงเรียนวัดคโปหาราม โรงเรียนวัดเขมาบางทราย โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ ที่ได้ช่วยเหลือให้ความสะดวก ขณะที่ผู้วิจัยได้ไปทดลอง เครื่องมือและทดลองฝึก เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อสุชาติ คุณแม่ประทุม จุด เพ็ชรแจ่ม อาจารย์ชมพู โปษกะบุตร คุณสมาน อัครภูมิ คุณอนันต์ ยินดีสุข คุณแมน ศิวะบวร และลูก ๆ ทุกคน ที่ได้ให้กำลังใจและช่วยเหลือ ตลอดจนขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยจำนวน ๓,๐๐๐ บาท

สารบัญ

๗

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ความจำกัดของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแก่เด็กเล็ก.....	12
แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก.....	13
ความสำคัญของการสอนคณิตศาสตร์ในชั้นเด็กเล็ก.....	14
ทักษะเบื้องต้นทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก.....	16
พัฒนาการทางด้านสติปัญญาของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก.....	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2	ธรรมชาติของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก.....	22
	การเล่นของนักเรียนชั้นเด็กเล็ก.....	23
	ความหมายของการเล่น.....	23
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่น.....	25
	รูปแบบของการเล่น.....	26
	พฤติกรรมการเล่นของเด็ก.....	27
	พัฒนาการทางการเล่นที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทาง สติปัญญา.....	28
	คุณค่าของการเล่น.....	29
	การละเล่นพื้นบ้านไทย.....	31
	ความหมายของการละเล่นพื้นบ้านไทย.....	31
	ประวัติและความเป็นมาของการละเล่นพื้นบ้านไทย..	33
	ประเภทของการละเล่นสำหรับเด็ก.....	35
	คุณค่าของการละเล่นพื้นบ้านไทย.....	38
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละเล่นพื้นบ้านไทย.....	41
	งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการเล่นของเด็ก.....	44
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
	ตัวอย่างประชากร.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	55
การดำเนินการทดลอง	
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
4	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
5	66
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	68
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	72
รายการอ้างอิง.....	75
ภาคผนวก	82
ภาคผนวก ก	85
ภาคผนวก ข	116
ภาคผนวก ค	170
ประวัติผู้วิจัย	335

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คุณภาพของแบบทดสอบ 3 ฉบับ	54
2	ตารางแสดงวัน เวลา ทดลองฝึกนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3	การคัดเลือกและแยกประเภทการละ เล่นพื้นบ้านไทย สำหรับนักเรียน ชั้น เด็ก เล็ก.....	58
4	จำนวนและร้อยละของทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการสังเกตที่ปรากฏในการ ละ เล่นพื้นบ้านไทย	59
5	จำนวนและร้อยละของทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการเปรียบเทียบที่ปรากฏ ในการละ เล่นพื้นบ้านไทย	60
6	จำนวนและร้อยละของทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการนับที่ปรากฏในการ ละ เล่นพื้นบ้านไทย	61
7	ประสิทธิภาพของชุดการฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ที่ประยุกต์ใช้การละ เล่น พื้นบ้านไทย	63
8	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะทางคณิตศาสตร์ของ นักเรียนก่อนทำการฝึกและหลังทำการฝึก ด้วยชุดการฝึกแต่ละชุด.....	64
9	การเปรียบเทียบความสามารถทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระหว่างก่อนทำ การฝึกและหลังทำการฝึก	65
10	ระดับความยากและอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบทดสอบฉบับที่ 1 ชุดการสังเกต	92
11	ระดับความยากและอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบทดสอบฉบับที่ 2 ชุดการเปรียบเทียบ.....	93
12	ระดับความยากและอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อของแบบทดสอบฉบับที่ 3 ชุดการนับ	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	คะแนนและผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสังเกต ตาม เกณฑ์ มาตรฐาน 80/80	95
14	คะแนนและผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเปรียบเทียบ ตาม เกณฑ์มาตรฐาน 80/80	97
15	คะแนนและผลการหาประสิทธิภาพของชุดการนับ ตาม เกณฑ์ มาตรฐาน 80/80	99
16	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ สามารถทางคณิตศาสตร์ด้านการสังเกตของนัก เรียนก่อนการฝึก ทักษะด้วยชุดการฝึกที่ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	101
17	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ความสามารถทางคณิตศาสตร์ด้านการ เปรียบเทียบของนัก เรียน ก่อนการฝึกทักษะด้วยชุดการฝึกที่ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย	102
18	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ สามารถทางคณิตศาสตร์ด้านการนับของนัก เรียนก่อนการฝึกทักษะ ด้วยชุดการฝึกที่ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	103
19	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ สามารถด้านการสังเกตของนัก เรียนหลังการฝึกทักษะด้วยชุดการ ฝึกที่ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	104
20	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ สามารถด้านการ เปรียบเทียบของนัก เรียนหลังการฝึกทักษะด้วย ชุดการฝึกที่ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	105
21	การคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ สามารถด้านการนับของนัก เรียนหลังการฝึกทักษะด้วยชุดการฝึกที่ ประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ตัวอย่างแสดงการ เปรียบ เทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกทักษะทาง คณิตศาสตร์ด้านการสัง เกิดด้วยการประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย	107
23	ตัวอย่างแสดงการ เปรียบ เทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกทักษะทาง คณิตศาสตร์ด้านการ เปรียบ เทียบด้วยการประยุกต์ใช้การละ เล่น พื้นบ้านไทย.....	109
24	ตัวอย่างแสดงการ เปรียบ เทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกทักษะทาง คณิตศาสตร์ด้านการนับด้วยการประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย...	111
25	ตัวอย่างแสดงการ เปรียบ เทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกทักษะทาง คณิตศาสตร์รวมทุกด้าน ด้วยการประยุกต์ใช้การละ เล่นพื้นบ้านไทย..	113
26	ตารางคัดเลือกการละ เล่นพื้นบ้านไทยสำหรับนักเรียนชั้น เด็ก เล็ก...	116
27	ตัวอย่างตารางวิเคราะห์การละ เล่นพื้นบ้านไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ คณิตศาสตร์ด้านการสัง เกิด.....	123
28	ตัวอย่างตารางวิเคราะห์การละ เล่นพื้นบ้านไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ คณิตศาสตร์ด้านการ เปรียบ เทียบ.....	128
29	ตัวอย่างตารางวิเคราะห์การละ เล่นพื้นบ้านไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะ คณิตศาสตร์ด้านการนับ.....	136
30	ตารางสำรวจทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการสัง เกิดที่ปรากฏในการ ละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	142
31	ตารางสำรวจทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการ เปรียบ เทียบที่ปรากฏใน การละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	149
32	ตารางสำรวจทักษะทางคณิตศาสตร์ด้านการนับที่ปรากฏในการ ละ เล่นพื้นบ้านไทย.....	156